

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

До
Членовете на Научното жури, сформирани със
Заповед № 433 от 13.02.2026 г. на Зам.-
ректора по научно-изследователската дейност
(НИД) на Университета за национално и
свободно стопанство (УНСС) за оценяване на
дисертационния труд на редовен докторант
Калина Миткова Димова от катедра
„Частноправни науки” на Юридическия
факултет (ЮФ) на УНСС

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.ю.н. Георги Петров Пенчев, Юридически факултет на
Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, научна област 3.
„Социални, стопански и правни науки”, професионално направление 3.6.
„Право”, научна специалност: „Екологично право” (професор) и
„Административно право и административен процес“ (д.ю.н.)

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователната и научна
степен „доктор” по научна област 3. „Социални, стопански и правни науки”,
професионално направление 3.6. „Право”, докторска програма „Изобретателско,
авторско и патентно право“ в ЮФ на УНСС

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното
жури по защита на дисертационен труд, сформирани със Заповед № 433 от
13.02.2026 г. на Зам.-ректора по НИД на УНСС

Автор на дисертационния труд: Калина Миткова Димова

Тема на дисертационния труд: „Право върху промишлен дизайн”

Уважаеми членове на научното жури,

Като член на научното жури, сформирани със Заповед № 433 от 13.02.2026
г. на Зам.-ректора по НИД на УНСС за оценяване на дисертационния труд с
наименование „Право на промишлен дизайн” на редовен докторант Калина
Миткова Димова от катедра „Частноправни науки” на ЮФ-УНСС, Ви

предоставям рецензията си, изготвена на основание чл. 10, ал. 1 от Закона за развитието на академичния състав на Република България (ЗРАСРБ) (ДВ, бр. 38 от 2010 г., изм. и доп.), чл. 32, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав на Република България, приет с ПМС № 202 от 10.09.2010 г. (ППЗРАСРБ) (ДВ, бр. 75 от 2010 г., изм. и доп.) и чл. 100, ал. 2, т. 3 от Правилника за учебната дейност на УНСС (ПУДУНСС) от 2021 г. – В: Университет за национално и световно стопанство [онлайн]. [прегледан 18.02.2026]. Достъпно от: <https://konkursi.unwe.bg/RegulatoryDocuments/Details>.

1. Информация за дисертанта

К. Димова е завършила висшето си юридическо образование в ЮФ-УНСС в 2018 г. В периода 2018-2020 г. тя е била последователно стажант и юрисконсулт в адвокатско дружество, а от м. септември 2020 г. и понастоящем е експерт в дирекция „Експертиза и опозиция на марките и географските означения” на Патентното ведомство на Република България. В 2020 г. тя е зачислена като редовен докторант по докторска програма „Изобретателско, авторско и патентно право” в ЮФ-УНСС, а през м. януари 2026 г. е отчислена с право на защита. В хода на обучението си К. Димова успешно е изпълнявала изискванията на индивидуалния си план на докторантурата. Тя е участвала в научни конференции и обучителни семинари.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд на К. Димова е в обем на 242 с. и в структурно отношение се състои от: увод (с. 7-12); 3 глави, посветени съответно на: а) източниците на правната уредба и общата характеристика на промишления дизайн като обект на правото (Глава I, с. 13-66); б) пораждането и съдържанието на правото върху промишлен дизайн (Глава II, с. 67-162); в) прекратяването на действието и заличаването на регистрацията на промишлен дизайн (Глава III, с. 163-228); заключение (с. 229-233); и библиография (т.е. списък на използваната литература) (с. 234-242), съдържащ 83 заглавия на кирилица и 36 заглавия на латиница.

Смятам, че горепосочения дисертационен труд е посветен на една значима в теоретичен аспект и недостатъчно изследвана досега в правната ни литература проблематика – правото на промишлен дизайн. Освен това, понастоящем липсва в правната ни литература цялостно изследване на дисертационно или монографично равнище, посветено на тази проблематика. Същевременно следва да се изтъкне обстоятелството, че големият брой на използваните литературни източници, както и на редица нормативни актове и съдебна практика са показател за много добрата литературна и нормативна осведоменост на автора по проблематиката на дисертационния му труд.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Научните резултати, вкл. приносите в изследването са от категорията “Обогатяване на съществуващите знания” и се градят не само върху проучването на националното законодателство, правото на Европейския съюз и международното право в разглежданата област, но и на личните виждания на автора за тяхната ефективност, съпроводени с редица собствени и оригинални изводи и съображения. Умело са използвани от дисертанта историкоправният и сравнителноправният методи на научно изследване, както и някои методи на формалната логика, които са позволили успешното изпълнение на поставените от него цели и задачи на дисертационния му труд.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Могат да бъдат изтъкнати следните конкретни научни и научно-приложни приноси в представения за оценка дисертационен труд:

1) много добър историкоправен анализ на възникването на правната уредба на закрилата на промишления дизайн (с. 13-21);

2) сполучлив анализ на видовете източници на правната закрила на промишления дизайн (с. 21-33);

3) много добър анализ на промишления дизайн като един от видовете обекти на индустриална собственост (с. 34-41), съчетан с оригинално становище за разликата между: а) промишлен дизайн и търговска марка (с. 35-36); б) промишлен дизайн и изобретение или полезен модел (с. 36-38); в) промишлен дизайн и обекти на авторското право, придружено с примери от практиката на Съда на Европейския съюз (СЕС) (с. 38-41, 181-190);

4) сполучлив анализ на промишления дизайн като нематериално благо (с. 41-66), съчетан с оригинално становище, че промишленият дизайн не е идея, а конкретно оформление на външния вид на определен продукт (с. 43), придружено с примери от практиката на СЕС (с. 45-46, 55, 60, 64);

5) много добър анализ на пораждаването на правото върху промишлен дизайн (с. 67-101), съчетан с оригинално становище за разликата между субективното право върху промишлен дизайн и авторското право върху дизайн (с. 68-69) и с пример от практиката на Върховния административен съд (с. 84);

6) сполучлив анализ на характерните особености и съдържанието на субективното право върху промишлен дизайн (с. 107-118), съчетан с примери от практиката на СЕС (с. 113) и на Софийски градски съд (с. 117);

7) много добър анализ на правото на преждеползване на промишлен дизайн (с. 134-141), съчетан с оригинално становище за фактическия състав на възникването му (с. 136-138);

8) сполучлив анализ на прехвърлянето на правото върху промишлен дизайн (с. 142-148);

9) много добър анализ на лицензионния договор за ползване на промишлен дизайн (с. 148-156);

10) много добър анализ на прекратяването на действието на правото върху промишлен дизайн (с. 163-166);

11) сполучлив анализ на заличаването на регистрацията на промишлен дизайн (с. 166-228), съчетан с: а) примери от практиката на СЕС (с. 181, 184-188, 193, 196-197, 200, 203) , на Върховния административен съд на Република България (с. 203) и на Конституционния съд на Република България (с. 214-215); и б) оригинално становище за липсата на качеството на особена юрисдикция на петчленния състав от дирекция „Спорове и административнонаказателна дейност“ на Патентното ведомство на Република България, който разглежда искания за заличаване на регистрацията на промишлен дизайн (с. 214-217);

12) в заключението (с. 229-233) са направени ценни в теоретично отношение по-общи изводи от разгледаната правна уредба и препоръки за нейното усъвършенстване.

Горепосочените научни и научно-приложни приноси са лична заслуга на дисертанта. К. Димова коректно е цитирала под линия използваната литература, свързана със становищата на отделните автори – обстоятелство, което изключва наличието на плагиатство.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

К. Димова е представила 3 статии по тематиката на дисертационния ѝ труд. Те са: Институтът на преждеползването съгласно чл. 23 от Закона за промишления дизайн. – В: Сборник с доклади от лятно докторантско училище по право, организирано по повод 30-годишнината от създаването на Юридическия факултет на УНСС, 9-10 септември 2021 г. София, 2022, с. 128-136; Разпореждане с право на промишлен дизайн. – В: Творчеството на проф. Константин Кацаров през призмата на съвременното право: Сборник с доклади от научна конференция, посветена на 125-годишнината от рождението на проф. Константин Кацаров, 7 ноември 2023 г., Нов български университет, София. София, 2024, с. 112-127; Правото на авторство върху промишлен дизайн (дадена за печат в сп. „Бизнес и право“).

Тези статии сполучливо отразяват редица анализи и становища на автора, залегнали в определени части от дисертационния му труд. Те имат потенциал за въздействие върху по-нататъшното развитие на научната дискусия по разглежданите проблеми в правната ни литература.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът на дисертационния труд в обем на 32 с. на български език и 29 с. на английски език отразява на много добро равнище неговото съдържание и постигнатите основни резултати.

7. Критични бележки и препоръки

Към дисертационния труд могат да бъдат отправени и някои критични бележки и препоръки, главно от редакционно естество.

7.1. Критични бележки

1) На с. 7, бележка 4 под линия, както и в библиографията, на с. 237, литературен източник № 57, вместо „П., Павлов“, трябваше да се запише „Павлов, П.“.

2) На с. 15, бележка 12 под линия беше необходимо да се посочат страниците на статията на Н. Делимаринова в списание „De Jure“, № 1 от 2015 г., а именно 63-69, като вместо 2016 като година на публикуване трябваше да се запише 2015 година.

3) На с. 62, ред 8 беше по-прецизно вместо думата „поместени“ да се употреби думата „регламентирани“ пред думите „в Конституцията“.

7.2. Препоръки

1) На с. 19 можеше да се отбележи фактът, че с ПМС № 163 от 27.09.1962 г. Институтът за рационализации е преобразуван в Институт за изобретения и рационализации.

2) По-добре щеше да бъде, ако в Глава I, т. 2, след първоначалното изтъкване на наименованието на Директива 98/71/ЕО, Директива (ЕС) 2024/2823, Регламент (ЕО) № 6/2002, Регламент (ЕО) № 2245/2002 и Регламент (ЕС) 2024/2822 беше отбелязан броят и годината на „Официален вестник на Европейския съюз“, серия L, където те са публикувани.

3) По-добре щеше да бъде, ако предложенията *de lege ferenda* за усъвършенстване на българското законодателство в разглежданата област на с. 42, 87, 112-113, 116, 190-191 фигуриращи в отделни глави на дисертационния труд, бяха оформени в заключението на дисертационния труд.

7.3. Оценка на въздействието на критичните бележки и препоръки върху научното значение на дисертационния труд

Изтъкнатите по-горе слабости, по мое мнение, не омаловажават значимостта и полезността за теорията и практиката на предложения за защита дисертационен труд. Той е написан ясно, разбираемо, логично и се чете с интерес. С него се запълва една празнина в правната ни литература в разглежданата област. Посочените критични бележки и препоръки целят единствено да помогнат на автора в случай, че той реши да продължи творческите си усилия по тази проблематика и евентуално да публикува като книга впоследствие дисертационния си труд.

8. Заключение

Накрая, въз основа на изложеното по-горе:

1. Заявявам, че дисертационният труд „Право на промишлен дизайн“ съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговаря на изискванията на чл. 6, ал. 3 от ЗРАСРБ, чл. 27, ал. 2 от ППЗРАСРБ и чл. 96, т. 3 от ПУДУНСС. Същевременно този дисертационен труд показва, че Калина Миткова Димова притежава задълбочени теоретични

знания и професионални умения по докторска програма „Изобретателско, авторско и патентно право“ като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване. Освен това дисертантът отговаря на изискванията на чл. 6, ал. 1 от ЗРАСРБ, членове 24-26 от ППЗРАСРБ и чл. 96, т. 1 и 2 от ПУДУНСС.

2. Във връзка с гореизложеното, на основание чл. 10, ал. 1 от ЗРАСРБ, чл. 32, ал. 1 от ППЗРАСРБ и чл. 101, ал. 1 от ПУДУНСС, давам своята положителна оценка на проведеното научно изследване, представено от анализирания по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси на Калина Миткова Димова.

3. Предлагам на почитаемото научно жури, на основание чл. 11, ал. 4 от ЗРАСРБ, чл. 34, ал. 1 от ППЗРАСРБ и чл. 105, ал. 1 от ПУДУНСС, да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Калина Миткова Димова в област на висше образование 3. “Социални, стопански и правни науки”, професионално направление 3.6. “Право”, докторска програма „Изобретателско, авторско и патентно право“.

София, 24.02.2026 г.

Подпис:

(Проф. д.ю.н. Георги Пенчев)

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

To
Members of the scientific Jury, established by the
Order № 433 of 13.02.2026 of the Deputy-Rector
of the scientific-research activity (SRA) of the
University of national and world economy
(UNWE) on assessment of the dissertation work
of full-time PhD student Kalina Mitkova Dimova
from Department “Private Law Sciences” of the
Faculty of Law (FL) at the UNWE

OPINION

of Prof. DSc Georgi Petrov Penchev
Faculty of Law at the Plovdiv University “Paisiy Hilendarski”, scientific field 3.
“Social, economic and legal sciences”, scientific direction 3.6. “Law”, scientific
specialty “Environmental Law” (professor) and “Administrative Law and
Administrative Procedure” (DSc)

Concerning: dissertation work for obtaining of an educational and scientific degree
“Doctor” on scientific field 3. “Social, economic and legal sciences”, scientific direction
3.6. “Law”, doctoral programme “Inventive, Copyright and Patent Law” in FL of the
UNWE

Ground for presentation of the review: participation in the membership of the scientific
jury on defence of dissertation work, established by the Order № 433 of 13.02.2026 of
the Deputy-Rector of SRA of the UNWE

Author of the dissertation work: Kalina Mitkova Dimova

Topic of the dissertation work: „Right on Industrial Design”

Dear members of the scientific jury,

As a member of the scientific jury, established by the Order № 433 of 13.02.2026
of the Deputy-Rector of the of SRA of the UNWE on assessment of the dissertation
work entitled „Right on Industrial Design” of full-time PhD student Kalina Mitkova
Dimova from Department “Private Law Sciences” of the FL at the UNWE, I present you
my opinion, prepared on the ground of Art. 10, par. 1 of the Development of the

Academic Staff of the Republic of Bulgaria Act (DASRBA – State Gazette (SG), No. 38 of 2010, as amended), Art. 32, par. 1 of the Regulation for Implementation of the DARSBA, adopted by Decree of the Council of Ministers No. 202 of September 10, 2010 (RIDARSBA – SG, No. 75 of 2010, as amended) and Art. 100, § 2, p. 3 of Regulation for Educative Activity of the UNWE (REAUNWE) of 2021. – In: University of National and World Economy [online]. [viewed 18.02.2026]. Available from: <https://konkursi.unwe.bg/RegulatoryDocuments/Details>.

1. Information about the dissertation student

K. Dimova graduated from the FL at the UNWE in 2018. From 2018 to 2020, she was an intern and legal advisor at a law firm, and since September 2020, she has been an expert in the Directorate “Examination and Opposition of Trademarks and Geographical Indications” of the Patent Department of the Republic of Bulgaria. In 2020, she was enrolled as a full-time doctoral student in the doctoral program "Inventive, Copyright and Patent Law" at the FL of the UNWE, and in January, 2026 was expelled with the right to defend her dissertation work. During her studies, K. Dimova successfully fulfilled the requirements of her individual doctoral plan. She has participated in scientific conferences and training seminars.

2. General description of the presented dissertation work

K. Dimova's dissertation work is 242 pages long and is structured as follows: introduction (pp. 7-12); 3 chapters devoted respectively to: a) the sources of legal regulation and the general characteristics of industrial design as an object of law (Chapter I, pp. 13-66); b) the creation and content of industrial design rights (Chapter II, pp. 67-162); c) the termination and cancellation of industrial design registrations (Chapter III, pp. 163-228); conclusion (pp. 229-233); and bibliography (i.e., list of references) (pp. 234-242), containing 83 titles in Cyrillic and 36 titles in Latin.

I consider that the above-mentioned dissertation work is dedicated to a theoretically significant aspect and insufficiently researched issue up till now in our legal literature – the right on industrial design. Furthermore, in our legal literature currently lacks a comprehensive study at the dissertation or monograph level, dedicated to this issue. At the same time, it should be emphasized that the large number of literary sources used, as well as a number of normative acts and judicial practice, are an indicator of the author's very good literary and normative awareness of the issues of his dissertation work.

3. Assessment of the obtained scientific and scientific-applied results

The scientific results, incl. contributions in the study are of the category of “enrichment of the existing knowledge” and are based not only on investigation of the national legislation, the law of the European Union and the international law in the area under consideration, but also of the author's personal views on their effectiveness, accompanied by a number of own and original conclusions and considerations. The historical and comparative law methods of scientific research, as well as some methods

of formal logic are skillfully used by the doctoral student, which enabled the successful implementation of the goals and objectives of his dissertation work.

4. Assessment of the scientific and scientific-applied contributions

The following specific scientific and scientific-applied contributions in the dissertation work could be highlighted:

1) very good historical-legal analysis of the emergence of the legal framework for the protection of industrial design (pp. 13-21);

2) a successful analysis of the types of sources of legal protection of industrial design (pp. 21-33);

3) a very good analysis of industrial design as one of the types of industrial property (pp. 34-41), combined with an original opinion on the difference between: a) industrial design and trademark (pp. 35-36); b) industrial design and invention or utility model (pp. 36-38); c) industrial design and copyright objects, accompanied by an examples from the practice of the Court of Justice of the European Union (CJEU) (pp. 38-41, 181-190);

4) a successful analysis of industrial design as an intangible asset (pp. 41-66), combined with an original opinion that industrial design is not an idea but a specific design of the appearance of a particular product (p. 43), accompanied by examples from the practice of the CJEU (pp. 45-46, 55, 60, 64);

5) a very good analysis of the origin of industrial design rights (pp. 67-101), combined with an original opinion on the difference between subjective industrial design right and copyright in design (pp. 68-69) and an example from the practice of the Supreme Administrative Court (p. 84);

6) a successful analysis of the characteristic features and content of individual right to industrial designs (pp. 107-118), combined with examples from the practice of the CJEU (p. 113) and the Sofia City Court (p. 117);

7) a very good analysis of the right of prior use of an industrial design (pp. 134-141), combined with an original opinion on the factual circumstances of its emergence (pp. 136-138);

8) a successful analysis of the transfer of industrial design rights (pp. 142-148);

9) a very good analysis of the licensing agreement for the use of an industrial design (pp. 148-156);

10) a very good analysis of the termination of a design right (pp. 163-166);

11) a successful analysis of the cancellation of the registration of an industrial design (pp. 166-228), combined with: a) examples from the case law of the CJEU (pp. 181, 184-188, 193, 196-197, 200, 203) , the Supreme Administrative Court of the Republic of Bulgaria (p. 203) and the Constitutional Court of the Republic of Bulgaria (p. 214-215); and b) an original opinion on the lack of special jurisdiction of the five-member panel of the "Disputes and Administrative Penalty" Directorate of the Patent

Department of the Republic of Bulgaria, which hears requests for cancellation of industrial design registration (pp. 214-217);

12) in the conclusion (pp. 229-233) theoretically valuable more general conclusions from the considered legal framework and recommendations for its improvement are made.

The above-mentioned scientific and scientific-applied contributions are personal merit of the dissertation student. K. Dimova has correctly cited underlined used literature, related to the opinions of the individual authors – a circumstance that excludes the presence of plagiarism.

5. Assessment of the publications on the dissertation work

K. Dimova has presented 3 articles on the subject of her dissertation. They are: The Institute of Prior Use under Article 23 of the Industrial Design Act. – In: Collection of reports from the summer doctoral school in law, organized on the occasion of the 30th anniversary of the establishment of the Faculty of Law at the UNWE, September 9-10, 2021. Sofia, 2022, pp. 128-136; Disposal of industrial design rights. – In: The work of Prof. Konstantin Katzarov through the prism of contemporary law: Collection of reports from a scientific conference dedicated to the 125th anniversary of the birth of Prof. Konstantin Katzarov, November 7, 2023, New Bulgarian University, Sofia. Sofia, 2024, pp. 112-127; The right of authorship over industrial design (submitted for publication in the journal “Business and Law”).

These publications successfully reflect a number of analyses and opinions of the author, embedded in certain parts of his dissertation work. They have the potential to influence the further development of the scientific discussion on the issues under consideration in our legal literature.

6. Opinion on the overview

The overview of the dissertation work of 32 pages long in Bulgarian and 29 pages long in English reflects on a very good level its content and achieved general results.

7. Critical remarks and recommendations

Some critical remarks and recommendations can be addressed to the dissertation work, mainly of an editorial nature.

7.1. Critical remarks

1) On p. 7, footnote 4, as well as in the bibliography, on p. 237, literary source № 57, instead of “P., Pavlov” it should have been written “Pavlov, P.”.

2) On page 15, footnote 12, it was necessary to indicate the pages of N. Delimarinova's article in journal “De Jure”, No. 1 of 2015, namely 63-69, as instead of 2016 as the year of publication, 2015 should have been written.

3) On page 62, line 8, it would be more accurate to use the word "regulated" instead of "placed" before the words "in the Constitution".

7.2. Recommendations

1) On p. 19 could be noted the fact that by the RCM № 163 of 27.09.1962 the Institute for Rationalization was transformed into the Institute for Inventions and Rationalizations.

2) It would have been better if, in Chapter I, point 2, after the initial reference to Directive 98/71/EC, Directive (EU) 2024/2823, Regulation (EC) No 6/2002, Regulation (EC) No 2245/2002, and Regulation (EU) 2024/2822, the number and year of the “Official Journal of the European Union”, Serie L, where they were published, were indicated.

3) It would have been better if the proposals de lege ferenda for improving Bulgarian legislation in the area under consideration on pp. 42, 87, 112-113, 116, 190-191 appearing in separate chapters of the dissertation work, had been included in the conclusion of the dissertation work.

7.3. Assessment of the impact of the critical remarks and recommendations on the scientific meaning of the dissertation work

The pointed out above weaknesses, in my opinion, do not diminish the significance and usefulness for the theory and practice of the proposed for defense dissertation work. It is written clearly, understandably, logically and is read with interest. It fills a gap in our legal literature in the investigated field. These critical notes and recommendations are intended only to help the author in case he possibly wishes to publish as a book subsequently his dissertation work.

8. Conclusion

Finally, based on the above:

1. I declare that the dissertation work „Right on Industrial Design” contains scientific and scientific-applied results, which represent an original contribution in science and meet the requirements of Art. 6, par. 3 of DASRBA, Art. 27, par. 2 of RIDASRBA and Art. 96, point 3 of REAUNWE. At the same time, this dissertation work shows that Kalina Mitkova Dimova has in-depth theoretical knowledge and professional skills in the doctoral programme “Inventive, Copyright and Patent Law” by demonstrating qualities and skills for independent research. Furthermore the doctoral student meets the requirements of Art. 6, par. 1 of DASRBA, Articles 24-26 of RIDASRBA and Art. 96, points 1 and 2 of REAUNWE.

2. In relation to the abovementioned, on the ground of Art. 10, par. 1 of DASRBA, Art. 32, par. 1 of RIDASRBA and Art. 101, par. 1 of REAUNWE, I give a positive assessment of the conducted scientific research, presented by the above-analysed dissertation work, overview, achieved results and contributions by Kalina Mitkova Dimova.

3. I suggest to the esteemed Scientific Jury, on the ground of Art. 11, par. 4 of DASRBA, Art. 34, par. 1 of RIDASRBA and Art. 105, par. 1 of REAUNWE, to

give the educational and scientific degree “Doctor” to Kalina Mitkova Dimova on scientific field 3. “Social, economic and legal sciences”, scientific direction 3.6. “Law”, doctoral programme “Inventive, Copyright and Patent Law”.

Sofia, 24.02.2026.

Signature:

(Prof. DSc. Georgi Penchev)